

Ägarstyrningspolicy

Landstingets ansvar för regionens utveckling grundar sig i rollen som det enda folkvalda organet på regional nivå.

För att förverkliga landstingskommunala ändamål bedriver landstinget i vissa fall verksamhet i bolagsform. Bolagets uppgift är att som juridisk person effektivt utföra uppdrag i ägarnas ställe. Verksamheten ska bidra till att förverkliga landstingets vision: Norrbottningen ska leva ett rikt och utvecklande liv i en region med livskraft och tillväxt.

Motivet för att bedriva verksamhet i bolagsform är bland annat att denna skapar förutsättningar för tydligare avgränsning, styrning och uppföljning av verksamheten.

Kommunallagen och aktiebolagslagen

Vid ägarstyrning av kommun- och landstingsägda bolag måste två regelsystem beaktas; kommunallagen och aktiebolagslagen. Bolagets verksamhet ska, tillsammans med landstingets övriga verksamhet, direkt eller indirekt skapa nytta för medborgarna.

Verksamhetsföremål och det kommunala ändamålet med bolagets verksamhet fastställs i bolagsordningen tillsammans med fullmäktiges rätt att ta ställning i frågor som är av principiell betydelse.

Aktiv ägarstyrning

Aktiv ägarstyrning innebär både att ställa krav på bolaget och att ge detta, inom alla områden, bästa möjliga förutsättningar. Det innebär bland annat att löpande utvärdera verksamheten och verksamhetsformen, bolagets strategier och mål, hur dessa passar i landstingets övriga verksamhet samt hur verksamheten sköts av bolagsstyrelse och företagsledning.

Styrningen ska vara god och utgå från aktiebolagslagen för att ge legitimitet till såväl bolag som ägare.

Landstingsstyrelsen ansvarar för landstingets strategiska ägarstyrning. I huvudsak innebär det att besluta om landstingets ägardirektiv till bolaget, eller i de fall bolaget har fler ägare besluta om landstingets förslag till ägardirektiv inför ägarsamråd med övriga ägare, samt att ansvara för uppsikten över bolaget och för regelbundna uppföljningar av bolagets ekonomi och verksamhet.

Ägarsamråd och verksamhetsdialog

Landstingets ägarstyrning utövas genom en fortlöpande dialog med övriga ägare och med bolagets ledning. Dialogen med övriga ägare sker vid ägarsamråd. Dialogen med bolagets ledning förs av den verksamhet som har till uppdrag att ägarstyra respektive bolag.

Utgångspunkten för ägarstyrningen är landstingsplanen med flera beslut och styrdokument.

De årliga ägardirektiven syftar till att ge bolaget ledning när det gäller att avgöra hur ändamålet ska förverkligas i bolagets verksamhet. Ägardirektiven kan omfatta både verksamhetsmål och ekonomiska mål.

I vissa fall är någon av landstingets verksamheter även kunder till landstingets bolag, i vilket fall kundrelationen utövas av dessa.

Bolagsstämma

Bolagsstämman är bolagets högsta beslutande organ. På bolagsstämman ska aktieägaren utöva sina rättigheter att besluta i bolagets angelägenheter. De beslut som bolagsstämman fattar ska verkställas av bolagsstyrelsen om de inte strider mot aktiebolagslagen, bolagsordningen, huvuddragen i reglerna om bolagsorganens funktioner eller bolagets intresse.

Varje år måste bolaget hålla en årsstämma. Där beslutar aktieägarna bland annat att fastställa resultaträkningen och balansräkningen.

Ägardirektiv med flera ägarbeslut blir bindande för bolagets styrelse först när de fastställs av bolagsstämman.

Styrelseledamöter i bolagen väljs av årsstämman i enlighet med hur bolagsordningarna reglerar detta.

Styrelse, styrelseordförande och VD

Bolagets styrelse ska utveckla verksamheten utifrån ägarnas mål för verksamheten inom det utrymme som kommunallagen och aktiebolagslagen medger.

Styrelseledamöterna ska utses utifrån de enskilda bolagens behov av kompetens. Styrelserna ska ha mångsidig och bred kompetens, erfarenhet och bakgrund. En jämn könsfördelning ska eftersträvas.

Styrelsen har ett kollektivt ansvar med utgångspunkt i bolagsordningen och ägardirektiven, vilket innebär att varje styrelseledamot också är personligt ansvarig. Eftersom uppdraget inte har sin grund i ledamöternas skilda politiska uppfattningar, är det definitionsmässigt inte politiskt.

Styrelseordförandens uppgift är att leda styrelsens arbete och att tillse att styrelsen fullgör sina åligganden. Med uppgiften följer ansvar för att arbetsordning för styrelsen och instruktion för VD upprättas, att dialog förs med bolagets ägare och att styrelsen årligen utvärderar sitt arbete.

VD har en särställning i bolaget med ett uttalat ansvar för bolagets löpande förvaltning.

Bolagens återrapportering till landstinget

Landstingets hel- eller delägda bolag och stiftelser ska rutinemässigt sända verksamhetsplan, ekonomisk rapportering, årsredovisning, revisionsberättelse, stämmoprotokoll, verksamhetsstatistik samt andra handlingar av betydelse till ägarna. Statistik och andra uppgifter som ägarna behöver för sin egen uppföljning eller rapportering ska vid uppmaning sändas till ägarna. Ägarna ska aktivt arbeta med att underlätta, samordna och effektivisera all rapportering som bolagen gör till ägarna. Styrelseprotokoll ska finnas tillgängliga hos bolaget.

Innan beslut fattas i frågor av principiell betydelse eller av större vikt och innan planer och åtgärder genomförs som ekonomiskt direkt eller indirekt kan påverka ägarna eller som på annat sätt förutsätter ekonomiskt engagemang från ägarnas sida ska samråd med ägarna ske.

Stiftelser

Stiftelser har ingen egentlig ägare utan regleras av stiftelseurkunden. Landstingets styrning sker genom att fullmäktige årligen beslutar om storleken på stiftelsens anslag. Av landstingsfullmäktige utsedda ledamöters uppgift i stiftelsestyrelsen är att tillgodose ändamålet med stiftelsen. Ledamöter i stif-

telser har ett personligt ansvar på samma sätt som aktiebolagsstyrelseledamöter.